

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de erroribus Pelagianorum, de gratia, de iustificatione & merito,
de virtutibus theologicis & quatuor cardinalibus, ac de ineffabili mysterio
incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

§. III. Præcipuæ objectiones solvuntur

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77177)

Esau, non fuisse mendacium, sed mysterium. Similia habet D. Thomas loco supra citato, ubi ait *In Scriptura sacra inducuntur aliquorum gesta, quasi ex mpla perfecte virtutis, de quibus non est estimandum, eos fuisse mentitos: si que tamen in eorum dictis appareant, que mendacia videantur, intelligendum est, ea figuratim & prophetice dicta fuisse.* Et 3. p. quest. 55. art. 4. ad 1. *Non omne* (inquit) *quod fingimus, mendacium est, sed quando illud fingimus quod nihil significat, tunc est mendacium, cum autem fictio nostra referatur in aliquam significationem, non est mendacium, sed aliqua figura veritatis: alioquin omnia que a sapientibus viris, vel etiam a Domino, figurate dicta sunt, mendacia deputabuntur.... sicut autem dicta, ita etiam finguntur facta sine mendacio, ad aliquam rem significandam.*

§. IV.

Solvitur argumentum ex ratione petiti.

102. **C**ontra eandem conclusionem potest hoc argumentum obijci. Licet Deus sit beatitudo & vita per essentiam, potest tamen in natura assumpta pati, & mori: Ergo pariter, licet sit prima veritas in dicendo, nihilominus in natura assumpta mentiri & fallere poterit.
103. Sed negatur consequentia & paritas: magnum enim inter falsitatem & mendacium ex una parte, & possibilitatem ac mortem ex alia, discrimen intercedit: nam ut ait D. Thomas 3. p. quest. 1. art. 1. ad 3. omnes alie rationes, quibus creatura a creatore differt, & a Dei sapientia instituta sunt, & ad Deum tanquam ad ultimum finem ordinantur: at verò falsitas, mendacium, & culpa, non sunt instituta a Dei sapientia, nec ad Deum ut ad primam veritatem, vel ad ultimum finem ordinantur, sed potius ab illo avertunt: unde impossibile est divinum suppositum illas assumere, etiam in aliena natura.
104. Explicatur & magis illustratur hæc responsio: Falsitas & malitia sunt mala naturæ intellectualis, ut talis est, nec bonum finem ordinari possunt, subindeque nec induere rationem boni; sed potius avertunt a Deo, qui est prima veritas, & summa bonitas, & illi directe opponuntur, ac proinde privant bono divino: infirmitates autem puta dolor, & cruciatus, ac ipsa mors, nec a Deo avertunt, aut illo privant, nec sunt mala naturæ intellectualis, quæ talis, sed sunt particularia quædam mala naturæ sentientis, quæ ad bonum finem ordinari possunt. Unde licet deus possit pati, mori in natura assumpta, non tamen mentiri, aut peccare; maxime, quia cum actiones præsertim morales, sint suppositorum, si Deus in natura assumpta mentiretur, vel peccaret, tale mendacium, vel peccatum, divino supposito tribueretur.
105. **I**ntabis: Amphibologia, seu æquivocatio, est quædam species mendacij, cum tamen bene ordinetur ad decipiendum, ac mendacium: Sed Christus interdum amphibologiâ, & æquivocatione usus est: Ergo Verbum divinum in natura assumpta etiam mentiri potest. Major patet: Minor probatur primò ex illo Ioan. 7. ubi Christus rogantibus consanguineis ut ascenderet templum, respondit: *Ego non ascendam* Quam responsionem fuisse ambigam, ex eo constat, quod cum nihilominus postea ascenderit, non manifestè, sed occultè, necessario fatendum est in illis verbis, *Non ascendam*, alium sensum à Christo fuisse inten-

Atum, quàm illum, qui ab auditoribus eius existimabatur: putabant enim ipsum negare absolute quod ascenderet, ipse verò non negabat absolute se assensurum, sed cum addito, licet verbis non expreso, scilicet publice & palam. Secundo eadem Minor suadet ex Marci. cap. 13. ubi Christus interrogatus à discipulis de die iudicii, respondet: *De die autem illo, vel hora, nemo scit neque Angeli in celo, neque Filius hominis.* Quæ responsio vera esse non potuit, nisi intelligeretur à Christo in sensu diverso ab eo quem eius verba præ se ferunt: unde expositores dicunt communiter, sensum illorum verborum, juxta Christi intentionem, fuisse, nescire Filium hominis ut dicat, & revelet. Pro solutione huius instantiæ.

Notandum est, duobus modis posse aliquem uti amphibologiâ, seu æquivocatione: Primò formaliter, quando scilicet non adsunt aliqua circumstantiæ, ex quibus audiens devenire possit in cognitionem significationis, vel sensus verborum à loquente intenti: Secundò materialiter, quando nimirum adsunt aliqua circumstantiæ, quæ facile manifestare possint, in quem sensum vox, vel propositio amphibologica, usurpetur à dicente, ita ut vir prudens possit facile hoc agnoscere, licet audiens, ob negligentiam considerationis circumstantiarum illarum, mentem loquentis non intelligat. Hoc posito.

Ad instantiam respondeo, quod amphibologia, seu æquivocatio formalis, est quædam species mendacij, non verò illa quæ est solum materialis: licet enim ille qui amphibologiâ materiali utitur, proferat verba in sensu non communi, sed particulari, eo ipso tamen quod adsint circumstantiæ, quæ possunt sensum illum particularem audiendi indicare; quod ille in alio sensu verba illa accipiat, non provenit ex loquente, nec ex æquivocatione, tanquam ex causa per se, sed solum ex negligentia auditoris, qui noluit vexari in consideratione circumstantiarum, quæ poterant illi indicare verum sensum verborum à loquente intentum. Unde ad primum exemplum de Christo, dico cum in illa responsione, quæ negavit consanguineis se assensurum, usum fuisse æquivocatione & amphibologiâ non formali, sed materialis: ex circumstantia enim petitionis eorum, quæ consistebat in hoc quod palam ascenderet templum, ut in eo manifestaret se mundo, poterant, si attendissent, sufficienter intelligere, in eodem sensu Christum respondisse, se non assensurum, nempe palam & publice, sed tantum in occulto. Vel ut ait Toletus, particula *Non*, sumitur pro *Nondum*, juxta id quod mox additur: *Tempus meum nondum est impletum*, id est, nondum venit tempus meum ascendendi.

E Similiter ad secundum dico, Christum in illa responsione, quæ negavit Apostolis se diem iudicii scire, æquivocatione tantum materiali usum fuisse: ex circumstantia enim personæ, hanc responsionem proferentis, quæ eos docuerat, omnia quæ pater habet, filium similiter habere, & aliorum plurium, quæ ipsis ab ea revelata fuerant, poterant sufficienter intelligere, si voluissent attendere, cum non negare absolute se scire diem iudicii, sed solum cum aliqua restrictione, verbis quidem non expressa, sed tantum ab eo subintellecta, & manifestabili per circumstantiam personæ proferentis.